

Falsificació d'un ducat valencià dels Reis Catòlics

J.Mª LEYDA DAMIÀ

Fa prop de quinze anys vaig adquirir en una joieria de la ciutat de Lleó una reproducció realitzada en or d'un ducat valencià dels Reis Catòlics. Tant el comerciant com jo mateix érem ben conscients de la seva condició. (núm. 1).

Anys després tot fullejant un catàleg de subhasta vaig trobar una peça similar i després de posar-me en contacte amb la firma subhastadora fou retirada. Vaig tenir la satisfacció de constatar que allò que en el seu dia només fou un caprici havia servit per a una bona finalitat.

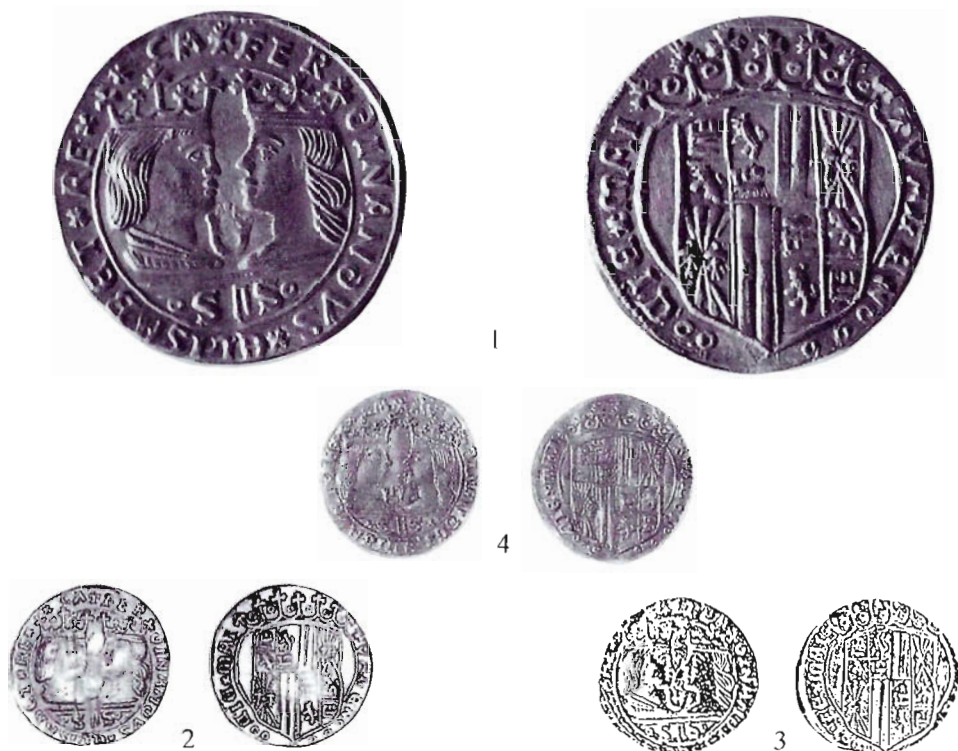
Fa poc vaig tenir notícia d'un altre exemplar existent a Oviedo que resultà ésser del mateix encuny que els anteriors (núm. 3). Davant d'aquesta situació he considerat important de fer conèixer aquests exemplars.

L'única moneda autèntica que coneixem és la que es reproduïx amb el núm. 151 a l'obra *Monedas de oro de la colección del Banco de España*. (núm 4). Un altre exemplar similar a aquest és també descrit i reproduït amb foto ampliada a la pàgina 109 de la mateixa obra. Aquesta darrera peça és variant de la primera per acabar la lectura del revers en MAIORI. En comparar ambdues peces autèntiques amb les esmentades reproduccions s'esvaeixen tots els possibles dubtes.

L'obra de R. Petit i de J.M. Aledón, *Catálogo de monedas valencianas* cataloga aquest tipus de ducat amb el núm. 191-d, però no el reproduïx.

El pes mitjà de les peces autèntiques és de 3,50 gr., la reproducció de Lleó pesa 3,63 gr., la d'Oviedo 3,70 i no coneixem el pes de la peça que fou retirada de la subhasta. Ens fou informat que la peça d'Oviedo donà una llei de 22 quirats en

ésser comprovada amb la pedra de toc. Si això és cert resultaria que no es tracta d'una simple reproducció de joieria. La descripció de la peça és la següent:

Anvers: † FER (†) DINANDVS x ELISABET x REX (†) x CA (les lletres D són en forma de delta grega minúscula i les E són gòtiques). Les creus entre parèntesi corresponen ale extrems de la corona. Efigies dels reis enfrontades, i al mig corona com a marca de seca. En posició d'exerg oS||So, inicials del lloctinent del tresorer i mestre de seca, Alfons Sánchez.

Revers: VALE Nooo ooCIE x MAI. Escut, on hi trobem detalls sospitosos. Les armes de Lleó i Sicília a l'esquerra i les de Sicília i Lleó de la dreta no tenen separació i les armes de Sicília penetren en el quarter de les de Lleó. Les armes d'Aragó són formades només per dues barres i la vora dreta de l'escut s'inclina cap endins fins a confondre's amb, un dels traços de les armes de Sicília.

La més completa de les reproduccions és la de Lleó (23 mm. de diàmetre). Les altres dues presenten el cantell retallat, la qual cosa afecta la integritat de la peça. La reproducció que aparegué a la subhasta presentava un cop a l'anvers a l'alçada de la corona i en la d'Oviedo el nom de la reina apareix partit per una mena de rugositat semblant a la marca que deixa un encuny trencat. Totes aquestes alteracions semblen haver estat fetes intencionadament per a simular desgast o ús.